

Bölüm 3

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİ ÜNİVERSİTE YAŞAM KALİTESİ

A. Aylin CAN¹

GİRİŞ

Üniversite yaşamı bireyin bilimsel, kültürel ve sanatsal yönlerine katkı sağlama amacına hizmet eden önemli bir eğitim sürecidir. Temelde araştırmaya önem veren, bilgiyi üreten, yayan, bireye yeni bilgiler ve bakış açıları kazandıran nitelikli yükseköğretim kurumları olan üniversiteler bu süreçte bireyin “bilim”, “sanat” ve “teknoloji” alanlarında bir bütün halinde yetiştirilmesi ve geliştirilmesine hizmet eder. Yüksek öğretim kanununda belirtilen, öğrencilerin, “hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı” bireyler olmasını sağlamak ile “ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak ve hızlandıracak programlar uygulayarak, çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı haline gelmesini sağlamak” üniversitelerin temel amaçları arasında yer alır (Yükseköğretim kanunu, 1991). Aslında bu amaçların toplamların ve kişilerin yaşam kalitesini yükseltmeyi hedef aldığı görülmektedir. “Genelde ‘nitelik’ sözcüğüyle eş anlamda kullanılan ‘kalite’ kavramı, ‘Toplam Kalite Yönetimi’ anlayışı çerçevesinde, konu alanıyla ilgili hizmet verilecek kesimin gereksinmelerinin, istenilen düzeyde karşılama yeterliliğini ifade etmede kullanılmaktadır (Dengiz & İncedayı, 2003). Bu noktada, yaşam kalitesinin sadece akademik yönden memnuniyet ile sınırlı olmayıp, imkan ve hizmetler ile sosyal yönden memnuniyet bakımından da bir bütün halinde bireyin yaşamını etkilemesinin öneminden hareketle, üniversite yaşamında öğrencilerin almakta oldukları eğitim ve içinde buldukları sosyal - fiziksel çevre ile yaşam kaliteleri arasında, yakın bir ilgi olduğunu söyleyebilmek mümkündür.

“Kalitenin temelinde ‘yaşam tarzı ve insan davranışı değişikliği’ yattığından dolayı niyet edilince her şeyin akşamdan sabaha kadar mükemmelleşmesi mümkün değildir ve kesinlikle beklenmemelidir” (Yıldırım, 2002: 3). “Yaşam kalitesi kişinin kendini sosyal, kültürel ve eğitimsel açılarından geliştirmesi ve bununla birlikte kişinin bireysel yaşamını zenginleştirmesi, amaç ve hedeflerini gerçekleştirilmesiyle ilgilidir” (Yaşamış, 2017: 3). Bu nedenle kalite bir “yaşam felsefe-

¹ (Dr. Öğr. Üyesi); Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, İstanbul, Türkiye. E-mail: acan@marmara.edu.tr

sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın diğer boyutlarıyla benzer bir şekilde ortaya çıkan bu sonuç alt sınıfların üst sınıflara göre üniversite yaşam memnuniyetinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin ilk yıllarda ilgi duydukları kültürel etkinliklere, seminerlere ya da bilimsel toplantılara giderek ilgi duymamaya başladıkları hatta zaman zaman bunlara öğretim elemanlarının zorlaması ve uyarılarıyla gittikleri bilinen gerçeklerdir. Bu durumda öğrencilerin beklentileri ile birlikte nitelikli bir sosyal yaşam bilincinin de verilmesi ön plana çıkmaktadır. Müzik öğretmenliği öğrencilerinin özellikle alanları gereği kültürel ve sanatsal etkinliklere çok daha fazla ilgi duyması beklenir. Sosyal yaşam müzik öğrencilerinin akademik yaşamlarını da besleyen bir alandır. Birbiriyle etkileşim halinde olan bu iki alan öğrencilerin gelişiminde üniversitelerin sağladığı nitelikli hizmet ve imkanlarla çok daha etkili hale gelebilir. Günlük yaşantısının büyük bir kısmını okula geçiren öğrencilerin yaşam kalitesini arttırmak dikkat edilmesi gereken bir alandır. “Yükseköğretim kurumlarının temel amacı, hizmet sürecinin hem girdisi hem de çıktısı konumundaki öğrencilerin tatmin edilmesi ve topluma nitelikli işgücü kazandırılmasıdır” (Eroğlu,2004:35).

Öneriler

- i. Müzik öğretmeni adaylarının üniversite yaşam memnuniyetlerine yönelik araştırmaların farklı çalışma grupları ve ölçme araçları ile yapılması önerilmektedir.
- ii. Üniversite yaşam memnuniyetine yönelik çalışmaların yüksek öğretim kurumlarında periyodik aralıklarla yapılmasının eğitimin gerektirdiği yansımaların değerlendirilmesi ve beklentilerin gerçekleştirilmesinde yarar sağlayacağı düşünülmektedir.
- iii. Öğrencilerin üniversite yaşam memnuniyetini yükseltici düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Amin, B. M. H. (2018). *Üniversite öğrencilerinin akademik özyeterlik ve yaşam kalitelerinin fiziksel aktivite yapma durumlarına göre incelenmesi (Van İli Örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
2. Argon, T. ve Kösteriloğlu, M. (2009). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesi ve fakülte kültürüne ilişkin algıları arasındaki ilişki. *Electronic Journal of Social Sciences*, 8(30), 43-61.
3. Austin, G., T. Hanson, G. Bono ve Z. Cheng. (2007). *The achievement gap, school well-being, and learning supports 2007*. (26/01/2019 tarihinde <https://data.calschls.org/resources/factsheet-8.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
4. Ayık, A. ve Ataş-Akdemir, Ö. (2015). Öğretmen adaylarının okul yaşam kalitesi ve okula yabancılaşma algıları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 21(4), 429-452. doi: 10.14527/kuey.2015.016.

5. Bonstingl, J. J. (2000). *Kalite okulları-eğitimde toplam kalite yönetimine giriş* [Introduction of the total quality management in education]. (H. Köksal, Trans.). İstanbul: Dünya Yayınları.
6. Bökeoğlu, Y. (2007) Üniversite öğrencilerinin fakülte yaşamının niteliğine ilişkin görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 40(2). 179-204.
7. Çatı, K., İstar, E. ve Özcan, H. (2016). Üniversite tercihlerine etki eden faktörlerin incelenmesi: Türkiye genelinde bir alan araştırması. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(2), 163-177.
8. Dengiz, N. ve İncedayı, D. O. (2003). Toplam kalite yönetimi anlayışı çerçevesinde Ataşehir toplu konut yerleşmesinin değerlendirilmesi. *Tasarım+Kuram*, 2(3), 102-114.
9. Doğanay, A. ve Sarı, M. (2006). Öğrencilerin üniversitedeki yaşam kalitesine ilişkin algılarının demokratik yaşam kültürü çerçevesinde değerlendirilmesi (Çukurova Üniversitesi örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 107-128.
10. Eriş, H. M. (2012). *Üniversite öğrencilerinin yaşam kalitesi düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
11. Eroğlu, E. (2004). *Yüksek öğretimde hizmet kalitesi*. (1. Baskı) Ankara: Nobel Basımevi.
12. Kangal, A. (2012). Üniversite yaşam kalitesi ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *E- Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 16-32.
13. Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
14. Özdemir, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin okul yaşamının niteliğine ilişkin algılarının cinsiyet ve fakülte değişkenlerine göre incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 18(2), 225-242.
15. Özdemir, S., Kılınç, E., Ögdem, Z. ve Er, E. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin fakülte yaşamının niteliğine ilişkin memnuniyet düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(3), 228-235. Doi: 10.5961/jhes.2013.081.
16. Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
17. Yaşamış, H. (2017). *Özel üniversitelerde eğitim gören beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin üniversitede yaşam kalite düzeylerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisan tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
18. Yıldırım, H. A. (2002). *Eğitimde toplam kalite yönetimi*. (1. Baskı). Ankara: Nobel Yayın.
19. YÖK (1991). *Yükseköğretim Kanunu 1991*. (10/01/2019 tarihinde <http://www.bilgi-rehberi.com/kanunlar/kanun12547bes.html> adresinden ulaşılmıştır).